

טבל, לוקה.

והכמים אומרים: רק האוכל לפחות כזית
טבל, לוקה.

אמר להם רבי שמעון: וכי אי [אין] אתם
מודים לי באוכל נמלה שלימה, שאין בה
כזית, אלא שיעור כל שהוא — שהוא חייב
מלקות על אכילתה?!?

ואם כן, הוא הדין האוכל טבל, יתחייב
מלקות אפילו על אכילת כל שהוא!

אמרו לו חכמים: אין להביא ראיה מאכילת
נמלה שחייב עליה בכל שהוא, מפני שהוא
כברייתה, ואסרה התורה את אכילתה כמות
שהיא, על אף שאין בה שיעור אכילה, שהוא
בכזית.

ואין לדמות אליה אכילת טבל, כיון שבטבל
אין איסור של אכילת "בריה".

אמר להן רבי שמעון: אף בטבל מצינו איסור
"בריה", כמו חטה אחת של טבל, שאין בה

כזית, ולדבריכם יש ללקות על אכילתה
מהסברא הזו, שהיא כברייתה. (4)

גמרא:

מדייקת הגמרא את לשון המשנה:

רק חייבי בריתות, קא תני, שנה התנא
במשנתנו שהם לוקין על אף שיש בהם חיוב
כרת.

ואילו חייבי מיתות בית דין — לא קתני
במשנתנו שלוקין עליהן [גם אם התרו בהם
למלקות].

מתניתין מני, בשיטת מי אמורה משנתנו?
— בשיטת רבי עקיבא היא!

ומביאה הגמרא ברייתא, ובה מחלוקת של
שלשה תנאים, האם בחייבי מיתות וחייבי
כריתות יתכן עונש של מלקות —

דתניא: אחד חייבי בריתות ואחד חייבי

ותוס' האם אפשר ללמוד זאת מהפסוק "וזר לא
יאכל קודש". ובפסחים לג א בתוס' וברש"ש.

4. אך לפי רבי שמעון עצמו, חייבים מלקות על
אכילת טבל אפילו אם אין חטה שלימה, כי רבי
שמעון מחייב בכל האיסורים מלקות על אכילת
כל שהוא.

ואילו חכמים סוברים שרק בעל חיים, בין
גדול ובין קטן נחשב בריה, אך שאר איסורי
אכילה שיעורם הוא בכזית.

עיין בחולין צו א, ולקמן בגמרא יבואר.
רש"י, לפי הגהות הב"ח.

אך הרמב"ם (פ"א ממעילה הל"ג) כתב,
שאיסור מעילה נלמד מ"לא תוכל לאכול
בשעריך", האמור גם במעשר שני, ולכן מדמה
המשנה הקדש למעשר שני, והאיסור הוא בשוה
פרוטה. ועיין במשנה למלך.

ובמה שכתב רש"י שאזהרתו של הלאו
במעילה בהקדש אינה מפורשת, נחלקו הרמב"ם
והראב"ד (שם) מהיכן נלמד אזהרתו.

ועיין בדבר אברהם (ח"ב ז, י) שהביא ראיה
ממסכת נדה (מו ב) שלוקה על אכילת הקדש
משום "בל יחל". ובשו"ת בנין ציון (חדשות
ס"א) האריך בזה.

ועיין בשבועות (כה א) שנחלקו רש"י